

NORDANSTIGS
KOMMUN

Anvisningar för grävning och ledningsförläggning i offentlig mark

Utgåva 1, 2017

Dokumentnamn Anvisningar för grävning och ledningsförläggning i offentlig mark		Reviderad datum - - - - - - - - - - - - - - - - - -	
Dokumentansvarig Teknik och hållbarhet	Fastställd av		
Diarienummer	Original datum 2017-09-04	Giltig till och med 20 - -	

1. Inledning

1.1 Syfte

Offentlig plats används till anläggningar som gator, parker etc. men även ledningar av olika slag som är till nytta för kommunens invånare. Såväl gator som ledningar är en förutsättning för ett fungerande samhälle. Ibland leder kraven från olika intressenter till konflikter. För detta ändamål behövs anvisningar för grävning och ledningsförläggning i offentlig mark. Som **markförvaltare** kan kommunen därigenom erbjuda allmänheten väl fungerande stadsrum med gator, torg och parker för skilda användningsområden.

För markförvaltaren är det viktigt att genom långsiktig planering och bra samordning kunna begränsa antalet grävningar i gatorna. Det är viktigt att anpassa tidpunkten för grävningar till allmänhetens behov och se till att återställningen sker snabbt och med hög kvalitet. Markförvaltaren bevakar de allmännas intressen, därför är dessa anvisningar upprättade.

Gatorna måste därför byggas upp efter enhetliga principer och ledningarna organiseras under mark. Rutiner för ledningsförläggning och accepterade principer för återställning är väsentliga för framkomlighet och underhåll. Det är även av stor vikt att de tekniska försörjningssystemen är av hög kvalitet, med färre störningar och problem som följd.

För att klara detta i framtiden är det nödvändigt att kommunen som markförvaltare har anvisningar för hur grävningsarbetet ska skötas för att minimera framkomlighetsproblem, sättningar, skador på växtlighet, miljöproblem belyningsledningar etc. samt att berörda parter får information om planerade och pågående arbeten.

1.2 Grävningar och störningar

De flesta grävningsarbeten innebär någon form av störning med avseende på trafiksäkerhet och framkomlighet El avbrott. Dåligt utförda återställningsarbeten orsakar, förutom en ökad kostnad för det framtida underhållet, trafik hinder med risk för skada på människor och fordon. Även grävningar som utförs på ett tekniskt riktigt sätt medför att den planerade livslängden på beläggning och väggkropp förkortas och därmed ökar kostnaden för det framtida underhållet.

För att få gräva i offentlig platsmark i kommunen ska det alltid finnas ett grävningstillstånd.

I de fall överenskommelse om ledningsrätt upprättats ersätter det grävningstillstånd.

I områden som exploateras styrs tillgången till marken genom exploateringsavtal, i exploateringsavtalet ska framgå hur bygghandlingarna ska godkännas.

I dessa fall behövs inget grävningstillstånd.

Den som avser att utföra grävningsarbete i offentlig platsmark ska söka tillstånd för grävningen hos kommunen.

Störningar, skador och problem som kan uppkomma för trafikanter, tredje man och fasta anläggningar ska minimeras genom samordning och god planering. Berörda parter ska informeras i god tid så att de kan planera för störningar som kan uppkomma. Trafikanter ska kunna välja alternativ väg, tillgänglighet till fastigheter för boende och verksamheter får inte störas mer än nödvändigt.

Framkomlighet för utrykningsfordon får inte hindras.

Anläggnings- och återställningsarbeten ska utföras på ett sådant sätt att kommunens gator och vägar håller god framkomlighet, hög säkerhet och acceptabel trafikmiljö. Speciellt ska behoven för personer med funktionsnedsättning uppmärksammas.

2. Ansvar

2.1 Förtydligande

Med ledningsägare menas samtliga verksamma aktörer som äger eller har för avsikt att äga ledningar i kommunen i form av datatrafik (Fiberoptikkabel, Kabel TV, EL, Telefoni) eller VA, Fjärrvärme

2.2 Kommunens ansvar

I kommunen ansvarar **Kommunstyrelsen** för offentlig platsmark där kommunen är markägare. **Verksamheten teknik och hållbarhet är i egenskap av kommunens markförvaltare** den som lämnar anvisningar för utförande av arbete i offentlig platsmark. Rätten att förlägga ledning i offentlig platsmark tillkommer endast den som erhållit grävningstillstånd utfärdat av kommunen.

Kommunen har ingen organisation för bevakning och utsättning av kabel och andra externa anläggningar, och tar därmed inget ansvar för bevakning och utsättning.

2.3 Grävningstillståndsökandet ledningsägarens ansvar (nedan kallad ledningsägare)

Kommunen påtar sig inget ansvar för av ledningsägaren föreslagen placering av ledning. **Det är ledningsägares ansvar att själv kontrollera var det finns andra ledningar och anläggningar som kan påverka eller påverkas av ledningsägarens projekterade arbete**, och att få en godkänd placering av projekterad anläggning. Grävningstillstånd utfärdas av kommunen till ledningsägaren för varje enskilt projekt.

2.4 Ledningsägaren ansvarar

a) Ledningsägaren ansvarar mot markförvaltaren (Kommunstyrelsen), övriga ledningsägare och tredje man för skador, förlust, och intrång, som kan uppkomma under arbetet.

b) Ledningsägaren ansvarar för att markering av andra ledningsägares ledningar blir utförd samt svarar för uppkommen skada på annans ledning eller anläggning vid anläggningsarbetena. Om skador uppkommer vid arbetet är det ledningsägarens skyldighet att tillse att skadorna åtgärdas eller skadan skall ersättas enligt bestämmelserna i 32 kap. miljöbalken.

Kommunen kontrollerar i samband med utfärdandet av grävningstillstånd att planerad anläggning inte kommer att störa kommunens anläggningar mer än nödvändigt.

c) Ledningsägaren är ansvarig för att anvisningarna i grävningstillståndet efterlevs. Överlåts ledningarna, ska den nya ledningsägaren informeras om vad som gäller för grävningstillståndet, och kommunen ska informeras om vem den nya ledningsägaren är.

De kostnader som anläggningen i framtiden direkt eller indirekt påverkar kommunen på grund av ledningsförläggningen, ska bekostas av ledningsägaren.

d) Ledningsägaren bekostar alla åtgärder som utförs i samband med grävning i offentlig platsmark, inklusive återställning av berörda ytor.

e) Ledningsägaren ansvarar för tillsyn och underhåll av grävningen fram till godkänd slutbesiktning. Tillsynen och underhållet avser sådant som sättningar och andra skador inom berört område. Om grävning utförs vintertid så ansvarar ledningsägaren för vinterväghållning inom arbetsområdet. Samråd ska ske med ordinarie vintermarkförvaltare i god tid innan arbetet startar.

f) Ledningsägaren ska se till att arbetsområdet fram till utförd slutbesiktning hålls i sådant skick, att ordning och säkerhet inte åsidosätts.

g) Ledningsägaren ansvarar för att fornminneslagen efterföljs, påträffas misstänkta inte kända fornminnen ska arbetet avbrytas på den platsen, därefter ska kontakt och eventuellt anmälan göras till Länsstyrelsen.

Ledningsägaren ansvarar för att gällande lagar, förordningar och föreskrifter samt nödvändiga tillstånd följs för grävningsarbetena.

3. Plaeringsskede

3.1 Upplåtelse av offentlig platsmark för bodar upplag m.m.

Kommunstyrelsen genom **Teknik och hållbarhet** har till uppgift att bland annat handlägga frågor om kommunens torg, parker, planteringar och andra offentliga platser. Upplåtelse av offentlig platsmark, handläggs av polismyndigheten, men kommunen lämnar alltid yttrande om ansökan kan godkännas eller inte. Tillstånd ska därför lämnas av polismyndigheten innan annan förvaltning, företag eller enskild person tar offentlig platsmark i anspråk.

3.1.1 Innehåll

Grävningstillstånd reglerar rätten att förlägga och bibehålla anläggning i offentlig platsmark under de villkor som framgår av dessa anvisningar.

3.1.2 Ansökningshandlingar

Vid ansökan om rätten att förlägga anläggning i offentlig platsmark kan nödvändiga handlingar variera med hänsyn till det aktuella ärendet. Ansökan om grävningstillstånd bör omfatta beskrivning av eventuella avtal, anläggningens syfte och omfattning, ledningsägare, handläggare, laddningsläge angivet på planritning, läggningsdjup, tidsplan, typsektion samt uppgifter om ledningsdimensioner, skyddsror och brunnstorlekar. För speciella konstruktioner krävs ritningar, planering, samråd, arbetets bedrivande, lägesritning över transportvägar, upplagsplatser m.m. underhåll, samt ledningsdokumentation.

Minimikrav på uppgifter för grävningstillstånd se 3.3.1

3.2 Information

Vid alla arbeten ska ledningsägaren informera berörda parter, allmänhet, fastighetsägare, näringsidkare, bussbolag och räddningstjänst m.fl. i god tid innan arbetet startar.

3.2.1 Förhandsinformation

Förhandsinformation ska ges till berörda parter före arbetet påbörjas. Informationen kan utgöras av meddelande i massmedia, skyltar, informationsblad till berörda, sammankomster etc. Tidpunkten och typen av förhandsinformation är beroende av den olägenhet som drabbar allmänhet eller verksamhet på grund av ledningsarbetet.

3.2.2 Information på plats

Information på plats ska alltid finnas vid alla större arbeten.

Informationsskylten ska innehålla uppgifter om:

- ansvarig ledningsägare
- kontaktinformation dit allmänheten kan vända sig med frågor om arbetsplatsen
- uppgift om färdigställandedatum.

3.3 Grävningstillstånd

Kommunens krav och villkor beaktas genom grävningstillstånd som också innefattar dessa grävningsbestämmelser.

3.3.1 Ansökan om grävningstillstånd

Grävningstillståndet och dessa anvisningar bevakar kommunens intressen av föreslagen ledningsplacering i förhållande till kommunens anläggningar eller ledningar, arbetsmetod, framkomlighet och trafiksäkerhet, olägenheten för tredje man, skydd av växtlighet, byggtid med hänsyn till arrangemang och liknande samt hur återställningen ska utföras.

Grävningstillstånd kan sökas för enstaka objekt och ska sökas senast 3 veckor före arbetets planerade start. Kortare handläggnings tid kan medges om tidigt samråd skett dock minst 5 dagar före planerad start. Ansökningstid under semestertid kan komma att förlängas.

Akuta arbeten ska anmälas så snart som möjligt, dock senast inom 3 arbetsdagar. Anmälan om akut grävning sänds till tillståndsgivare.

Ansökan om tillstånd att gräva i offentlig platsmark eller anmälan om grävning ska innehålla uppgifter om:

- eventuellt befintligt avtal om rätten att förlägga ledningar
- ledningsägarens namn och adress, telefon samt mejladress
- faktureringsadress med referensnummer
- ledningsägarens ansvarige kontaktperson
- adress och orienteringskarta med fastighetsbeteckningar
- typ och omfattning av grävningsarbete
- arbetsmetod (ange om sprängning kommer att ske)
- tidsplan med avseende byggstart och färdigställande av arbetet
- utförd samordning
- lägesritning, med skalangivelse som tydligt visar ledningsplaceringar
- vid större arbeten kan förfrågningsunderlag erfordras
- vid ombyggnationer ska befintliga ledningar medritas på lägesritningen. Ledningar anges i plan och profil.

3.3.2 Utfärdande av grävningstillstånd

Grävningstillstånd som utfärdas kan, förutom hänvisning till dessa anvisningar, komma att förenas med olika utförandekrav vilka anges som villkor i tillståndet exempelvis information samt restriktioner och krav med avseende på metodval, arrangemang, trafikfrågor, grönytor, byggtid, överbyggnad, utspetsning för undvikande av tjällyft, beläggning samt omfattning av återställning.

Grävningstillstånd som utfärdas gäller under förutsättning att utförandekrav följs. I de fall ledningsägaren är osäker kring återställning m.m. ska tillståndsgivare kontaktas.

Utförandetiden som framgår på grävningstillståndet ska i största möjliga mån hållas.

Om utförandetiden inte kan hållas måste ledningsägaren samråda med tillståndsgivare om grävningstillståndet kan förlängas.

4. Påföljder

4.1 Avbrytande av arbete

Om grävning medför att trafikanters eller tredje mans säkerhet äventyras förbehåller sig kommunen rätten att avbryta pågående arbete omedelbart. Likaså gäller om säkerhetsföreskrifter eller dessa bestämmelser inte följs. Arbete kan även avbrytas om från kommunen påtalade brister inte åtgärdas. Kommunen kommer då att på ledningsägarens bekostnad utföra resterande nödvändigt arbete.

4.2 Ersättningsansvar eller konsekvenser

- För bristfällig återställning, skador på träd eller felaktigt hanterade massor etc, debiteras ledningsägaren för kommunens merkostnader inklusive trädets eller anläggningens värde.
- Om grävning sker i offentlig platsmark utan grävningstillstånd kan åtgärden komma att polisanmälas och den grävande parten kan bli ersättningsskyldig för de merkostnader som drabbat kommunen. I dessa fall har tillståndsgivaren tolkningsföreträdare angående återställning.

Ledningsägaren debiteras

- Om trafikanters säkerhet äventyras och påtalade brister inte rättas till stoppas arbetet och kommunen utför nödvändiga kompletteringar.
- De kostnader som i framtiden direkt eller indirekt åsamkas kommunen på grund av ledningsförläggningen.
- Skador som orsakas av att sten eller annat material lämnas ytligt vid till exempel återställning av grönytor och därefter vid gräsklippning eller annat underhållsarbete förorsakar skador på människor, byggnader, maskiner m.m.
- För akuta underhållsåtgärder eller felanmälningar eller dylikt från allmänhet eller näringsidkare föranledda av ledningsgrävningen.
- Skador som drabbar tredje man på grund av felaktigheter och brister vid grävning etc.
- En avgift om arbetet inte överensstämmer med inlämnade handlingar, för kommunens merkostnader, och eller komma att krävas på extra återställning.